

Samjuel Beket

HORN JE UVEK DOLAZIO¹

Horn je uvek dolazio noću. Primao sam ga u mraku. Podnosio sam sve izuzev da budem viđen. U prvo vreme bih ga otpremio nakon pet-šest minuta. Dok nije naučio da ode sam od sebe, kada bi mu isteklo vreme. Gledao je u svoje zabeleške pod svetlošću baterijske lampe. Onda bi je isključio i govorio u mraku. Svetlost ćutanje, tama govor. Ima pet-šest godina otkako me niko nije video, ponajpre ja sâm. Mislim na lice u koje sam toliko piljio, sve ove godine. Sada bih ponovo otpočeo to proučavanje, da može da mi posluži za nauku, u mojim ogledalima i ogledalcima, toliko dugo sklonjenim. Dopustiću da me vide pre nego što sa mnom bude svršeno. Viknuću, ako se začuje kucanje: Napred! Ali sada govorim o onome od pre pet-šest godina. Ove aluzije na sada, na pre i posle, i na sve tome slično, što će tek doći, da možemo da osetimo sebe u vremenu. Imao sam više nevolja sa samim telom. Prikrivao sam ga najbolje što sam umeo, ali kada bih ustajao iz kreveta jasno se očitovalo. Jer sada sam započinjao, onda sam započinjao, ako vam se tako više sviđa, da ponovo ustanem iz kreveta. Zatim, tu su i njegove povrede. Ali telo je bilo od manjeg značaja. A lice – ne, ni po koju cenu. Otuda Horn noću. Kada bi zaboravio baterijsku lampu, pomagao bi se šibicama. Ako bih upitao, na primer: A njena haljina toga dana?, on bi je tada uključio, prelistavao beleške, pronalazio pravu, isključio i odgovorio, recimo: Žuta. Nije voleo da ga prekidaju i moram priznati da sam to retko činio. Prekinuvši ga jedne noći, zatražio sam da osvetli svoje lice. Učinio je to, nakratko, isključio i produžio tamo gde je stao. Prekinuvši ga ponovo, zatražio sam da na trenutak začuti. Te noći stvari nisu odmakle dalje. Ali naredne, ili verovatnije jedne od narednih, zatražio sam na početku od njega da osvetli lice i drži ga osvetljenim do sledećeg uputstva. Svetlost, jarka u početku, postepeno se pretvorila u žučkasto svetlucanje koje je onda, na moje čuđenje, potrajalo neumanjeno još neko vreme. Onda je iznenada ponovo zavladao mrak i Horn je otišao, pošto mu je pet-šest minuta po svoj prilici isteklo. Ali ovde jedna od dve stvari: ili se krajnje utruće podudarilo pukim slučajem sa završetkom našeg sastanka, ili je Horn, znajući da mu je vreme isteklo, prekinuo poslednje titraje struje. Još uvek vidim, ponekad, to bledo lice koje mi otkriva, sve jasnije što je više uranjalo u senku, ono koje sam upamtio. Na kraju rekoh sebi, dok se ono neobjašnjivo polako gubilo: Nema sumnje, on je. To je u spoljašnjem prostoru, da se ne pobrkra s onim drugim, gde se takve predstave pojavljuju. Dovoljno je samo da isprečim ruku, ili da sklopim oči, da ih odagnam, ili da skinem naočare da bi one iščezle. To mi pomaže, ali nije prava zaštita, kao što ćemo videti. Zbog toga pokušavam da pred sobom imam, na što većem rastojanju, kada ustanem, neku tako neprekinutu ravan kao što je ta kojom gospodarim iz kreveta, mislim na tavanicu. Jer – ponovo sam počeo da ustajem. Mislio sam da sam već bio na svom poslednjem putovanju,

¹ *Horn je uvek dolazio (Horn Came Always)* napisana je između 1960. i 1975. Objavljena 1976. (Prim. prev.)

onom koje sad moram pokušati da još jednom razjasnim, da bi mi poslužilo za nauk, ono s kojega bi bolje bilo da se nikada nisam vratio. Ali obuzima me osećanje da moram da krenem na još jedno. Otuda sam ponovo počeo da ustajem i da pravim nekoliko koraka po sobi, pridrživajući se za šipke kreveta. Ono što me je zapravo upropastilo je atletika. Sve to skakanje i trčanje u mladosti, a i dugo kasnije prilikom izvesnih događaja, izakao sam mašinu pre vremena. Moja četrdeseta godina je došla i prošla, a još sam bacao koplje.

*(S engleskog preveo **Borivoj Gerzić**)*